

Институтът по растителни и генетични ресурси в Садово представи своя успешен широко форматен селекционен проект

Автор(и): гл. ас. д-р Иван Алексиев, от ИРГР в Садово

Дата: 15.06.2021 Брой: 6/2021

В ИРГР „К. Малков“ се състоя традиционният „Ден на фермера в Садово“. Той бе открит от директора на института доц. д-р Катя Узунджалиева, приветствия поднесаха зам. министарът на Министерството на земеделието, храните и горите Георги Събев, председателят на ССА проф. Мартин Банов и ректора на Аграрния университет в Пловдив проф. Христина Янчева. На форума присъстваха академиците Атанас Атанасов, Васил Сгурев и Иван Попчев, много бизнес партньори, студенти, представители на медиите и фермери от страната.

На демонстративното поле на Института гостите бяха запознати с условията за развитие на зимните житни култури през годината. Подчертано бе, че те са изключително благоприятни за Централна Южна България и залагането на репродуктивните органи, като дължина на класа, брой класчета и брой цветчета и са близко до оптималното за всеки сорт. Това е предпоставка за много добра реколта.

Последва среща със садовската селекция на пшеница. Демонстрацията започна с един от най-популярните сортове - Садово 1. За него са характерни стабилния добив по години и удивителната му екологична пластичност на разпространение. Победа е дългогодишен несменяем стандарт за група А – силни пшеници, отличава се с високи хлебопекарни показатели и много добра зимоустойчивост. Боряна, Фермер и Гизда са „икономични“ сортове, усвояват хранителните вещества от почвата по-добре от другите сортове, затова са подходящи за по-слаби почви, при по-ниски дози на торене, а също така и за биологично земеделие. Боряна е много добра изравнен, Фермер е с отлични хлебопекарни качества, а Гизда - с висока продуктивна братимост. Мургавец е единствения осилест сорт в момента, характерен с високия си добив и силен интерес към него от ловните стопанства. Гей 1 е един от най-високодобивните, ниски български сортове. Николай е малко по-късен и устойчив на редица болести по пшеницата. Никибо е високодобивен, създаден с участието на Прелом, като взема от него високия потенциал за добив, но е по-нисък с около 10 см. Той се характеризира с много едър клас, отлична сухоустойчивост, препоръчва се за богати почви с балансирано торене, отплаща се с много високи добиви. Гинра е нов сорт, създаден след масовото разпространение на новите раси жълта ръжда, на които е устойчив. Високодобивен, с много едро зърно.

Специално внимание бе обърнато на най-новата селекция – високодобивния Надита и висококачествения Сашец. Надита е признат през 2018 г. и се отличава с отлична продуктивна братимост, много добра студоустойчивост и висока хектолитрова маса. При изпитване на ИАСАС в Северна България е показал резултати от над 1000 кг/дка и е превъзхождал стандартите Авеню и Анапуна. Сашец е признат през 2020 г. и е спечелил конкурса за иновации на АГРА 2020. Той е в група А и добре съчетава отлични хлебопекарни качества и висок добив. Представена беше и твърдата пшеница сорт Деница, като нисък, неполягащ, с отлична зимоустойчивост и добри параметри за вида, както и ечемик сорт Поток отличаващ се с висок добив, много добра студоустойчивост и ниска посевна норма.

За любителите на биоземеделието бяха демонстрирани единственият български сорт ръж Милениум, включен в официалната сортова листа на страната, пролетният голозърнест овес Мина и един от малкото зимни плевести сортове овес - Калоян. В тази група попада и тритикале сорт Рожен, който се радва на широка популярност и е един от най-търсените сортове. Той може да се използва също и за

фураж, особено подходящ е и за смески със зимни сортове грах. Като най-подходящ сорт за такива смески бе представен зимният фуражен грах сорт Мир, който достига на височина до 1,5 м и осигурява до 4 - 5 т зелена маса от декар.

ИРГР Садово работи с всички полски култури и предлага и голямо разнообразие от алтернативни видове. И тази година гостите бяха запознати с различията при еднозърнест и двузърнест лимец, с медоносното растение фацелия, с възможностите за отглеждане на маслодаен лен, с лековития бурчак, с интересната вигна, при която има създаден сорт Хриси, с късно-пролетното просо, работи се и с модерния напоследък шафран, както и с други алтернативни култури.

Обърнато бе внимание и на големия чуждестранен интерес през последните години към садовските сортове фъстъци. През 2020 г. 95 % от произведените семена фъстъци са реализирани в Австрия, Германия, Швейцария, Италия и за първи път в Португалия и Франция. Интерес има и към селекцията на сусам за механизано отглеждане. През тази година правата на един сорт сусам бяха продадени в България, а в момента сме в преговори с френска фирма за финансиране и закупуване на нов сорт сусам с бяла окраска на семената.

На всички гости бе предоставена възможност за посещение на националната растителна генбанка и специализираната ботаническа градина. На финалното обсъждане бяха направени много заявки за покупка на семена от различни култури.